

ABONAMENTUL

Pentru monarhie:

Pe un an 18 cor. 1/2, an

1 cor. 1/4, 450 fil.

H. S.

Pentru străinătate:

Pe un an 24 coroane

1/2, an 12 cor. 1/4, an

6 coroane.

Unirea

INSERTIUNI.

Un șir garmond:

odată 14 fil., a doua

oară 12 fil., a treia

oară 10 fil.

H. S.

Tot ce privește faza

să se adreseze la Re-

dacțiunea și adunab-

strațiunea „Unirea”

în Blaj.

Foaie bisericească-politică. — Apare: Marța, Joia și Sâmbăta.

Educația fetițelor.

Războiul mondial aruncă la suprafață o mulțime de probleme, pe cari numai viitorul le va rezolvi pe deplin.

O muncă uriașă ne așteaptă pe toate terenele, pentru a reclădi, încetul cu încetul ruinele, pe cari războiul le-a lăsat fumegânde, în urma lui.

Vieța de toate zilele se va înșchimba și ea și greul vieții se va resimți decenii întregi, până să revină iarăș lucrurile, în alvia lor normală.

O mulțime de muncitori intelectuali ni-se prăpădesc sau ajung incapabili de muncă, și locurile rămase goale pe urma lor, vor trebui umplute cu alte forțe de muncă. Incontestabil, că femeile încă își vor avea partea lor de muncă în viitorul apropiat, în proporții neasămănat mai mari, ca în trecut.

Anii din urmă au dat un nou avânt îmbucurător, în ce privește educația fetițelor. Cele două institute pedagogice pentru fete, ce s'au deschis la Lugoj și Gherla, au fost frecventate în așa măsură, încât nimeni nu mai poate trage la îndoială cât de ardentă era întemeierea lor. Numărul rarit al învățătorilor, va fi întregit prin învățătoare, cari vor urma uneori și studii mai înalte. Forțele de muncă se înmulțesc și viitorul nesigur de azi se asigură mâne prin o carieră cinstită și relative destul de bine retribuită. La vârsta de 18—19 ani fetele noastre au cariera în mână și pot să privească cu mai multă încredere în viitor.

Dar aceasta e numai o *singură* carieră intelectuală. La alte neamuri femeile au îmbrățișat o mulțime de cariere, cari le oferă o existență pe deplin asigurată.

La noi creșterea fetițelor a fost neglijată până acum, în vremea din urmă. Se resimte însă o mișcare foarte vie și în publicul nostru pentru o schimbare radicală față de trecut.

Institutele de preparandie, oricât de necesare sunt azi, se vor dovedi în viitor de prea puțin încăpătoare, pentru a satisface toate postulatele noastre culturale.

Lipsa unui *gimnasiu de fete* se simte din ce în ce mai mult. Nevoile traiului vor impune în viitor, ca fetele noastre, să se înscrie cât mai multe, la școli superioare, pentru a-și asigura o diplomă și o existență corespunzătoare.

Lipsa unui gimnaziu de fete se simte; vom reveni amănunțit asupra ei, în un număr viitor.

Abzicerea guvernului austriac.

În urma atitudinii provocatoare a clubului polon din ședințele trecute a Reichratului era de prevăzut abzicerea întreg cabinetului ministerial. Social-cristinii și partidul din alianța națională germană încă au făcut opoziție mare guvernului, așa că în parlamentul austriac a devenit imposibilă orice activitate în comun dintre guvernul lui Clam-Martinić și partide.

Ministrul prezident Clam Martinić s'a prezentat în 19 I. c. în audiență la M. Sa, prezentându-i actul de abzicere a guvernului întreg. În cercurile politice se crede, că întreg guvernul va fi reorganizat, ca astfel să se dea loc unei conlucrări pașnice între toate partidele.

Cum stăm cu autonomia catolică?

„Unirea” publicase în unul din nr-ii trecuți o scurtă notiță, în care, referindu-se la diferitele articole apărute în ziarele din capitală și la svornurile, cari circulă în publicul nostru privitoare la iminenta aranjare definitivă a autonomiei bisericii catolice rugase pe arhiercii bisericii noastre să se milostivească a ne informa și pe noi, cei mulți și fără vot, ce viitor i-se pregătește provinciei noastre mitropolitane în urma organizării autonomiei catolice. Rugarea era, după părerea noastră, legitimă și îndreptățită și de aceea am rămas foarte surprinși când am văzut, că, deși a trecut mult timp dela apariția notiței amintite, suntem și azi în aceeaș nedumerire și ignoranță și că știrile privitoare la chestiunea aceasta de-o importanță capitală pentru viitorul bisericii noastre, suntem siliți să le pescuim și acum din ziarele nebisericesti și, mai ales, necatolice din capitală. Cererea lămuririlor nu e semnul neîncrederii, ci am dori să nu mai fim puși, ca în atâtea alte chestiuni, în fața imutabilului fait accompli. Ne interesează și pe noi marea turmă *cuvântătoare*, să știm ce să pregătește bisericii, care este și a noastră și credem că avem dreptul de-a fi informați cel puțin în măsura, în care sunt informați cetitorii ziarului „Az Est” . . .

În fața încercărilor de contopire a provinciei noastre mitropolitane în organismul autonomiei bisericii latine, poporul și clerul nostru, fără deosebire de grad hierarhic, a avut până înainte cu 15 ani, o atitudine în cea mai deplină armonie cu drepturile, privilegiile, canoanele și spiritul bisericii noastre. Aceasta a fost *rezistența pasivă*. Știin-

Semnați pentru împrumutul
al VI-lea de războiu!

du-ne o biserică nu subordonată ci *coordonată* celei de rit latin, și de alta parte înțelegând primejdia, care ar amenința-o prin schimbarea acestei relații, arhieriei nostri și cu ei clerul și poporul credincios nu voiau să participe niciodată la nici un fel de adunare sau consfătuire, în care era vorba — sau putea să fie vorba — de chestia autonomiei. Insași participarea la astfel de ședințe li-se părea o renunțare la autonomia noastră bisericească. Lucrurile însă s'au schimbat. Azi participăm regulat la toate ședințele episcopatului latin, luăm parte la discuții, iar când din motive binecuvântate nu putem participa, trimitem cerere de absolvare dela sarcină — după adâncă și, credem, întemeiată noastră părere, — și superfluă și primejdioasă a participării. Scriitorul acestor șire are în mână lista tuturor arhierilor români, cari au participat la conferențele acestea, începând cu 18 Octomvrie 1902. O singură conferință a fost în decursul acestor 15 ani, la care n'a participat nici unul: cea din 23 Aprilie 1908. Am făcut însă și mai mult. În conferința ținută în 25—26 Aprilie 1912 s'au ales membrii comisiei pentru pregătirea statului autonom. Dintre arhierii bisericii noastre au participat la această conferință numai doi, dintre cari regretatul episcop Hosszu a primit să fie ales alături de episcopii Csernoch, Majlath, Parvy, Varady, Glattfelder și abatele Hajdu Tibor, membru al comisiei (Protocolul conferinței punct 4).

Însemnează oare schimbarea aceasta de tactică și o schimbare a principiilor. Mai stau arhierii nostri și azi pe lângă punctul de vedere exprimat în memorandumul trimis primatului din conferința episcopescă ținută la Blaj în 23 Iunie 1897 (No. 2945) sau nu? Acestea toate sunt lucruri, cari ne interesează pe toți, cari ținem la demnitatea, la privilegiile și la viitorul bisericii noastre. Dar sperăm, că vom mai avea ocazie să revenim mai pe larg asupra acestei chestiuni de-o importanță capitală pentru noi.

Ce au promis ministrii? (*Programul natural al noului guvern*). Sub acest titlu ziarul „8 órai Ujság“ publică următorul articolăș spiritual: Pe buzele tuturor flutură întrebarea curiosă: ce va face noul cabinet? Presupunând dar — durere — nesperiind, că fiecare membru a guvernului va îndeplini ceea ce a promis dela Ștefan Tisza, avem perspectiva următoarelor reforme:

Maurițiu Esterházy va ameliora situația socială a muncitorilor sub respect material, moral și igienic deopotrivă.

Contele *Albert Apponyi* va crea vama independentă și banca independentă, fără port.

Contele *Bela Serényi* va pune temelul unei noi politici economice mai productive cu deosebită atențiune la ameliorarea sortii materiale a micilor proprietari.

Contele *Aladár Zichy* va lua sub revizuire proiectele bisericești-politice și va infrânge egemonia jidănimii (bancă mare, presă etc).

Vilhelm Vássonvi codifică legea electorală egală, universală, secretă și după comună, afară de aceasta infrânge egemonia

clasei ultramondane (marea proprietate, mâna moartă, congregația etc.)

Contele *Teodor Batthyányi* ridică cu 3000/0 salariile funcționarilor și a ampluațiilor de tren, apoi le dă femeilor dreptul de vot.

Bela Mezőssy întemeiază independența economică a Ungariei, perfecționează alimentarea pe timpul războiului.

August Graz pune temelile europene a industriei și comerțului maghiar, împiedicând lupta dintre mercantiliști și agrari.

Gavril Ugron e cel mai fericit, el n'a promis nimica, căci nici n'a vădit vreodată că poate să ajungă și ministru.

Iată un grandios program de muncă pe seama guvernului. Nu reclamă nici o ostentație, de cât de a îndeplini ceea ce au pretins dela altul.

Ameliorarea stării materiale a preoțimii.

Imprejurările mașteră a zilelor noastre fac, ca și preoțimea să-și ridice glasul pentru îmbunătățirea stării materiale. Nu demult am citit șirele unui confrate romano-catolic, care să plângea aducând dovezi referitor la aceea, că azi unele părți a țării un servitor e egal dotat unui preot cu congrua întregă!

Și dacă e justă plângerea unui preot romano-catolic, ce se zicem despre preoțimea noastră greco-catolică, membrii căreia având familie, — trebuie să crească câte doi sau trei, ba nu arare ori câte 4—5 prunci pe la școli?

Cum vor putea aceștia trăi onest din congrua și din cuincuenal, când prețul articlilor de prima necesitate

FOIȚA.

Psalm 19.

*Auză-te Domnul, când ești în năcaș;
domnul lui Iacob te scutească!
Trimite-ți El dar, dintru cel sfânt al Său;
din Sion El te sprijinească!*

*Și jertfa ta toată — amintească-o atunci,
și arderea ta să-o primească!
Să-ți dea ție El după inima ta
și sfatul tău tot să-l plinească!*

*Noi ne-om bucura de al Lui ajutor. —
Nădejdea ne-am pus-o în tine:
plinească deci Domnul a tale rugări,
căci unsul său l'a-umplut de bine.*

*Ausi-l-va pe dânelul, din ceriul cel sfânt,
și dreapta Lui e-ntru putere.
Acestia-n căruțe, acestia pe cai;
iar noi a Lui nume 'l vom cere.*

*Ei sau-mpedecat și iată-au căzut,
iar noi ne-am sculat, Tu ie samă!*

*Tu Doamne ne apără-al nost împărat
și-auzi robii Tăi când Te chiamă!!*

Emil D. Măcelariu.

Impresii de primăvară.

De: Ion Teușan.

Câte nădejdi nu înviază deodată cu sositul primăverii, când văzând cu ochii se depărtează zilele podomorâte ale iernii, albeața de pe creștetele munților în picuri repezi se destramă în un avânt puternic îndreptat spre șes, care apoi cu chibzuială-i obicinuită o soartează, făcându-i nevăzută; iar în locul albeții se arată mugurașii verzi, scâlțații și favoriții binecuvântatelor râse de soare. Pânza, vâlul mocherat ce astupă farmecul vădului se topește în nesfârșit, și în locul acestui vâl se arată o zare albastră, ce tremură în fața razelor aurii ale soarelui, care parcă vine tot mai aproape. Codrul se mișcă... iar vântul pubeag răsfată freamătul lui. Murmurul ritmic al izvoarelor cristaline devine din ce în ce mai vioiu, iar brazii și stejarii își peaptănă coamele a fală. De după piscul țuguat al stâncilor se ridică vulturii prin virajuri măestre și se înalță tot mai sus și mai sus până se pierd în zarea albastră a nesfârșitului. Corbul negru ca noaptea adâncă, părăsește câmpia, unde îl împinsese asprimea nemiloasă a iernii, se întoarce în munți, unde poate iarăși să guste viața în dragă voia sa. La stânga se aud două filemele, cari prin ciripitul lor

copilăros își vorbesc atâta drag; la dreapta observi stursul, care prin bolborositul lui nearticulat își varsă mânia nesfârșită. Toate... toate învie... codrul se mișcă... și cu dânsul întreaga fire.

Jos la țară iarăși mișcare... măiastra ciocărlie, în bucuria ei nevinovată, la tot pașul o vezi înălțându-se sus spre ceriu, ciripind parcă o caldă rugăciune de mulțumire către Ziditorul întregii vieți. Drăguțul ghiocel deja și-a arătat petalele albe ca săpada, iar din tufiș răsare drăguța vioarea, care prin mirosul său parfumat parcă ne chiamă să-o vedem, să-o admirăm în căsulia-i verde. Câmpul cu livezile îmbracă haina de sărbătoare, căci doară și lor li-se cade. În sat, din casă în casă se observă o mișcare febrilă... bărbații plini de nădejde își pun în rând secoteliile, privesc în jur de sine, pândesc semnele vremii, înjugă boii și hait la țară, unde plimi de nădejde, așază sămânța în pământ... În jurul caselor femeile și fetele fac la straturi... iar ogearele răsună de toitul copilașilor, cari fug și sar prin curte, iar razele căldute ale soarelui li desmeardă.

Fantasia încântată și ea intru cântă de zilele posomorâte ale iernii, se avântă iarăși în zborul său nebun peste țări și mări. Speranța apucă iarăși băta pribegiei!

s'au urcat cu 1000—1500%?. Suntem convingi pe deplin despre străduințele Prea Veneratelor Ordinariate și despre pașii făcuți la forurile mai înalte pentru îmbunătățirea situației noastre, dar știm și pricepem și aceea, că Prea-sfinții nostri din toate părțile dau de o sumedenie de obstacole de natură gingașe... cari neutralizează intențiunile lor bune și juste.

E drept, că ordinațiunea ministerială cu privire la ajutorul de războiu și adausul familiar a oficianților de stat, emanată în zilele trecute, face pomenire și de preoțime și așa de acolo licărește o mică rază de speranță, că în urmă ocârmuitorii țării apreciind serviciile noastre prestate Patriei și Tronului, — ne vor împărtași și pe noi de acelaș ajutor, dar ușor să poate repeta aceea, ce s'a întâmplat cu congrua că: pânăcând reformații ani dearândul au primit congrua întrecăgă, catolicii n'au primit numai fărmături sub titlul de ajutor!..

Pentru ameliorarea încâtva a stării materiale a clerului, deocamdată cel mai sigur mijloc ar fi: urcarea stolarului. Dacă rămânem și mai departe pe lângă stolarul vechiu, se nasc nu arareori unele absurdități ca aceea, că servitorul sau fătul bisericesc pentru unele funcțiuni primește mai mare stola decât preotul și cantorul.

Așa în districtul Criș pentru trasul clopotelor dela mici clopotarul primea câte 1 coroană. Azi, nici pentru 2 coroane, nu este aplicat a face

acelaș serviciu, și cu tot dreptul, când uo ziler câștigă pe zi dela 8—12 cor. și poporul îi plătește fără de nici o căință 3 coroane, până când stola preotului a rămas tot cea veche 2 coroane, și a cantorului 1 coroană. Nu-i aceasta absurditate?

Am observat și aceea, că însuși poporul atunci când solvește stola preotului întrebă cu espresiunea aceasta: »amu cât e stola«. Deci însuși poporul află de ceva natural aceea, ca acum să plătească mai mult decât înainte de războiu.

Clerul districtului Criș chemat la conferință cu unanimitate a hotărât urcarea stolarului și schema urcată pentru aprobare o am și susținut Prea Veneratei mele Superiorități.

Ar fi de dorit, ca în interesul clerului toate districtele să concheme clerul la conferințe extraordinare, unde desbătându-se și propunerea foarte actuală și bună a protopopului Breban din Baia-mare, să statorască o schemă stolară nouă, pentru că: »vrednic este lucrătorul de plata sa« (Luca 10, 7).

Dr. Paul Luran.

Programul de pace a socialistilor germani. — Ziarul social-democrat »Vorwärts« publică răspunsul delegaților din partea comisiei din Stockholm. Reținem următoarele puncte:

— Social-democrații germani tind spre pace unitară. Dupăcum pretind ca dezvoltarea poporului german să nu fie împedecată pe teren economic, cultural și politic, astfel

desaprobă și suprimarea cu forță a intereselor vitale a altor popoare. Numai astfel de pace poate fi statornică și să deie posibilitate la închiegarea forțelor pentru promovarea culturii naționale și omenești. Emanând din principiul acesta general, am aprobat proiectul consiliului militar și a muncitorilor din Petrograd de-a încheia pace fără anexiuni și despăgubiri, pe baza organizării naționale.

Detestăm cuceririle cu arma. Pretindem azadară retrocedarea coloniilor. Intrucât locuitorii unei ținut ar vrea să rămână sub vechiul regim, trebuie să li-se asigure libera dezvoltare.

Aprobăm restabilirea independenței pentru Belgia, care se nu fie vazala nici a Germaniei și nici a Angliei. Ce privește popoarele, cari și-au pierdut independența de oarecândva, dar acum se consideră de eliberate de sub stăpânirea străină, ca Finlanda și Polonia, accentuăm următoarele: Trebuie să li-se deie dreptul de organizație. Alte seminiții, intrucât nu e atinsă independența statului, trebuie să accepte cel puțin autonomie. Social-democrații germani sprijinesc cu simpatie tendințele de eliberare a popoarelor odinioară independente și cu cultură tradițională, ca Irlanda, Egipt, Tripolis, Marocco, India, Tibet și Corea.

Ce privește autonomia națională, intru cât sub aceasta se înțelege darea autonomiei culturale pentru un popor din un stat mai mare, social-democrații germani vor lupta și pe mai departe pentru câștigarea acestei autonomii în cadre cât mai mari. Pentru anexarea Elsacia-Lorenei sunt înjuste, dupăce etnograful locuitorii acestui teritoriu nouă din zece părți sunt germani; iar francezii 11-4. Social-democrații germani pretind recunoașterea Elsacia-Lorenei de stat independent confederal în legăturile imperiului german. Legislativa și justiția să fie democratică.

Principiul de pace fără anexiuni nu oesclude rectificările de frontiere făcute pe cale pașnică.

Programul cere mai departe garanții, că războiul nu se va mai purta nici pe teren cultural sau economic.

Răspunsul încheie cu următoarele: Străduințele de pace numai atunci vor avea succes, dacă vor fi continuate din ambele părți. Aceasta se va face când nici un beligerant nu va ridica pretențiuni, prin cari s'ar vătăma interesele vitale a celuilalt.

Războiul european.

— Telegramme oficiale. —

Budapesta, 17 Iunie. În mici secțiuni dela frontiera Ungariei se dau lupte între ariergarde. La Brzezany am respins diviziile rusești de sondare. Avioane austro-ungare au aruncat bombe cu succes asupra stațiunii italiene Mossa de lângă Görz. Alt eveniment de notat nu a fost. La sectorul Rombon diviziile regimentului 4 din Bosnia-Hercegovina au alungat pe inamic de pe un punct de operație și au prins 1 ofițer și 28 ostași. La contraatacuri au ținut poziția ocupată.

Seara s'au dat lupte puternice de artilerie în Flandria spre sud ost de Ypern și nord de Armentieres.

și merge cu pași molcomi, privind precaută la jar de sine, că oare de cine să se lege?

Dorul se acapă de aripile vântului, și merge cu iuteala fulgerului, și merge... merge... ca să nu se mai reîntoarcă deară niciodată; străbate văi și câmpii, bate în ușa inimilor și povestește multe, multe, și iarăși se reîntoarce ca o solie sfântă a păcii... străcutul der... biet pribeag... el nu cunoaște piedeci, merge și vine, mângâie și întristează, rumenește și usucă...

Iată primăvara în plenitudinea farmecului său! Primăvară... iaviere în codru, iaviere jos la țară, primăvară în inimi simțitoare, primăvara de odinioară...

Dar ce ți-am greșit noi ție dulce primăvară, unde ți-ai lăsat bucuriile, pe cari odinioară le aduceai cu atâta alaiu? Ce ți-am greșit? Unde ai lăsat de astădată atâtea doruri sfinte? Atâtea fancee și poezie? Unde-ți este zimbetul, scaldat în soare, dulce primăvară? De ce faci ca ochii nostri azi să te privească în lacrimi dureroase? Cu cât drag te primeam întotdeauna; te primeam fluierile fermecate ale siobanilor, cari îți cântau de der, te alintau, te fermecau, te primea versul tulnicilor... doinele de dragoste ale azer inimi aprinse de doruri duioase. Azi ce se mai faci să tresărim la freamătul co-

drului, căci doară și el e mai trist ca cântecul de jale, în farmecul cântecului de privighetoare numai accente de jale tremură. Versul ei se mai avântă, dar pernește în suspine înăbușite, căci vede oă nu mai are cui se mândri. Dragă primăvară... azi nu mai aprinzi în sufletele noastre atâtea nădejdi sfinte, cari ne făceau să te ținem în minte, tu vii și ne așii eu ochii înălăcrimați, și tu nu ne aduci bucurie, ci doară înmulțești a noastre lacrimi... vei merge și tu, vei merge și tot plângând ne vei lăsa. Azi lacrimi ne este partea, lacrimi ce ni-le stoarce auzul atâtor suspine înăbușite, învortite din inimi de mame și llone Cosinzene!

(Va urma).

Cugetări.

Din: »Jertfa« de O. Pris.

Niciodată nu știi pentru cine aduci o jertfă.

Cei nevoiași pot trăi, când stăpânii mai știu și de frică?

La capă plină cu vin beioresc, curg și cântecele mai dulci.

Spre sud-ost de Varneton trupele engleze au atăcat de două ori; le-am respins. Lângă Monchy și Croiselles englezii au continuat atacurile dimineața și seara. Până când spre ost de Monchy i-am respins cu ușurință, dimineața au pătruns în tranșeele dela Bullecourt spre nord-vest. Prin contra-atac, în care am prins peste 70 ostași, i-am respins. Activitate mai potențată se observă și spre sud-vest de Cambrai și între Somme și Oise. La Chemin des Dames un regiment bavarez a pătruns în pozițiile franceze dela măriștea Heurtebisse, au cuprins o dungă de deal, pe care, cu toate contraatacurile violente, o păstrează. Au prins 25 vânători francezi și 4 mitralieze.

Pe celelalte fronturi nimic deosebit.

Informațiuni.

Majestatea Sa, zilele trecute, a călătorit prin Ardeal, vizitând comitatele ostice ale Ungariei. În tot locul i-s'a făcut din partea populației mari ovații. A cercetat mai mult comitatele Giurgiu—Csik și Treiscaune, cari au căzut în zona de războiu. În comunele prin cari a trecut Majestatea Sa, a fost întâmpinat de corporațiunile de ofițeri a trupelor ce staționau în apropiere.

Fundațiune pentru gazetari. Primatela Ioan Csernoch a înființat o fundațiune de 100.000 coroane, în favorul societății »Pázmány« a scriitorilor și ziaristilor catolici. Comitetul societății »Pázmány« a mulțumit primatelui, pentru acest dar princiar!

O episcopie catolică, care capătă domenii. În zilele acestea a fost numit de episcop la Veszprém rectorul Seminarului central din Budapesta Rott Nándor. De notat e, că episcopia din Veszprém este una din cele mai bogate, iar episcopul are și anumite privilegii, ca încoronator al reginii. Pe cât de bogată este episcopia din Veszprém, pe atât de lipsită — sit venia verbo — este cea din Székesfehérvár. Aceasta a fost întemeiată de Maria Terezia la 1777 și dotată cu niște proprietăți de-ale ordinului iezuit cu drept la domeniul din Buda etc. În anul 1848 episcopii catolici au abzis pe bunăvoie de decime și astfel episcopului i-a rămas un venit modest, mai ales în raport cu ceilalți episcopi. Primatela Csernoch a nivelat contractele dintre venitele unei episcopii ca a Veszprémului și ceea a Albei-Regale. Devenind vacantă episcopia dela Veszprém a cercat ceasul potrivit pentru planurile sale, apoi a mers la Majestatea Sa și la minister. Toți factorii au căzut de acord, ca din domeniile dela Veszprém să se dea unul episcopiei din Székesfehérvár. Astfel s'a încorporat domeniul din hotarul comunei Össi de 3200 jugăre cu un venit de 46.739 coroane venit curat.

Celui din Veszprém încă tot îi mai rămân 37.456 jugăre. Cu aceasta primatela Csernoch a intenționat de-acum rivalitatea dintre episcopi pentru beneficii mai grase.

Apponyi și limba de instrucție. Cătim în »Az Est«: În unele foi a apărut știrea, că contele Albert Apponyi pune iarăși în vigoare ordinațiunea privitoare la instrucția populară — scoasă de atunci din vigoare de ministrul de culte Jankovich, în seuzul căreia limba instrucției populare e cea maghiară și învățătorii în contactul lor cu elevii nu pot folosi altă limbă decât cea maghiară. Din loc competent am primit lămurirea, că despre schimbarea numitei ordinațiuni nu s'a făcut nici o dispoziție oficială. Contele Albert Apponyi încă nu a luat hotărâre pentru restabilirea ordinațiuni din 1907, ceace nu înseamnă că nu se ocupă cu gândul de a o restitui.

Premiul literar »I. M. Moldovanu« s'a acordat unei lucrări a profesorului Dr. I. Rațiu. Am anunțat la timpul său că institutul de credit »Patria« din loc. în amintirea fostului ei întemeietor I. M. Moldovanu, a pus baze unei fundațiuni din care să se împărțească anual un premiu de 500 cor. pentru lucrări scrise de profesorii dela institutele din Blaj. În anul acesta s'a distribuit cel dintâi premiu pentru lucrarea: »Ioan M. Moldovanu vieța și opera sa«, scris de regretatul profesor Dr. Ioan Rațiu.

E o distribuție foarte nimerită de a figura ca cea dintâiu în aceasta serie. I. M. Moldovanu a aflat în condeiul lui Dr. I. Rațiu pe cel mai competent și entusiast biograf, care a știut să caracterizeze figura lui importantă după adevărata ei măsură și vrednicie.

Noul rector. Pentru anul școlar 1917—1918 s'a ales rector al universității din Budapesta profesorul de economia națională și Bela Földes.

Și femeilor se acordă drept de vot. După știri de ziare noul guvern va estinde dreptul de alegător și asupra femeilor. Drept de vot va primi oricare femeie comerciantă sau industriașă independentă.

Proprietar, editor și Redactor responsabil:
Ioan Suci.

Publicațiune.

Moșia fundațiunii Andrei Francu aflătoare pe hotarul comunei Buzăș—Buzamezô comitatul Szolnokdoboka în estenziune de 123 jugăre se dă în arândă pe un ciclu de 6 ani începând dela 24/IV 1918. Licitațiunea se va face la 29 Iulie st. n. în școala gr-cat. din BUZAȘ.

Prețul de strigare 2750 coroane. Aceia cari doresc să iee parte la licitare au să depună la Administrația Centrală Capitulară sau la mâna oficialului licitante 10% din prețul de strigare. Condițiunile de licitare se pot afla la Administrația Centrală Capitulară în orele de oficiu.

Blaj, 7 Iunie 1917.

Administrațiunea centrală capitulară.

Publicațiune.

Moșia fundațiunii orfanotrofiului testată de Filon Tat aflătoare pe hotarul comunei Sânger în estenziune de 34 jug. 1052□ se dă în arândă pe un ciclu de 6 ani începând dela 1 Octomvrie 1917 st. n. Licitare se

va face la 22 Iulie 1917 în școala gr-cat. din SÂNGER.

Prețul de strigare 1250 coroane. Aceia cari doresc să iee parte la licitare, au să depună la Administrația Centrală Capitulară sau la mâna oficialului licitante, 10% din prețul de strigare.

Condițiunile de licitare se pot afla la Administrația Centrală Capitulară în orele de oficiu.

Blaj, 7 Iunie 1917.

Administrațiunea centrală capitulară.

„Peatra“

bancă economică-comercială și de credit societate pe acții în Nagyszeben (Sibiu)

Convocare repetită.

Deoarece adunarea generală extraordinară a băncii »Peatra« convocată pe 16 I. c. din lipsa membrilor și acțiunilor rezultate conform statutelor publicată în foaie »Unirea« Nr. 29, de dto 2 Iunie a. c. n. s'a putut ținea, conform §§-lor 20 și 25 de Statute, Domnii acționari se convoacă pentru aceasta cu stimă la o nouă

adunare generală extraordinară,

care se va ținea în Nagyszeben (Sibiu) la 1 Iulie a. c. 9 ore a. m. în localul bancii din strada Pintelului Nr. 28, fără considerarea numărului acționarilor și acțiunilor prezente.

Obiectele:

1. Des. hiderea și constituirea adunării (§. 21. Stat.)
2. Raportul comitetului de supraveghere referitor la decisiul Tribunalului reg. și amintit și referitor la starea actuală a Institutului.
3. Decidere în cauza statoririi răspunderii materiale, obligațiilor și încasării daunelor, pretensiunilor și alegerea plenipotențiatului în cauze (Lg. Com. §. 197).

4. Destituirea directorului și alor membri din direcțiune și a unui membru din comit. de supraveghere; decizie asupra abdicării alor patru membri din direcțiune

5. Decidere asupra dizolvării lichidării societății »Peatra« și alegerea lichidatorilor sau a susținerii și mai departe a societății

Pe cazul ultim:

6. Modificarea §§-lor: 3, 17, 18, 25, 27, 28, 30, 31, 32, 33, 39, 40, 41, de Statute.

7. Alegerea alor 3—9 membri în direcțiune și un membru în comit. de supraveghere.

8. Intregirea concluzelor adunării generale extraordinară din 15 și 24 August 1915 (Decis. Tribun. reg. Nr. Ct. 65/7—1915).

9. Dispunere-deciderea în cauza compunerii bilanțului pe 1916, și ținerea adunării generale ordinare ex. 1917. (§. 16 Statute)

NB. Domnii acționari, cari în sensul 18 și 19 din Statute doresc să participe la adunare în persoană sau prin plenipotențiar sunt rugați a și depune acțiunile și eventual procuri cel mult până în 28 Iunie a. c. 5 ore p. m. la cassa societății sau a institutului de credit »Albina« din Nagyszeben filialele sale.

Nagyszeben (Sibiu), la 18 Iunie 1917

Comitetul de supraveghere.

Cetățeni! Semnați pentru împrumutul al VI-lea de războiu!

Ioan Suci